

Namdals- bibliotekene

Plan for samarbeid og utvikling
2009 - 2015

Namdalsbibliotekene - plan for samarbeid og utvikling 2009-2015

Sluttbehandlet januar 2009

Alle foto Steinar Johansen (unntatt s. 7: Kristin Storvig):
Overhalla (framsida), Brakstadsundet, Fosnes (s. 4), Grong sentrum (s. 8),
Svarlia, Overhalla (s.15)

Forord

Namdalsbibliotekene har erfart gjennom tre års utviklingsarbeid at samarbeid på tvers av kommune- og regiongrenser virker. Bibliotekene har styrket sin virksomhet overfor innbyggerne, både når det gjelder nettbaserte tjenester og når det gjelder formidlingsarbeidet i det enkelte bibliotek. Deltagerne i prosjektet har blitt vant til refleksjon rundt bibliotekenes utviklingspotensial, og de viser et aktivt forhold til forandringer. Det nærmer seg prosjektslutt, men følelsen av å være på vei er sterkere enn følelsen av å ha kommet i mål.

Prosjektbeskrivelsen har fungert som en felles strategi fram til nå, og det oppleves som viktig og naturlig å videreføre samarbeidet ved hjelp av en overordnet og langsiktig bibliotekplan for perioden fram mot 2015. En framtidig bibliotekplan stod også helt sentralt i prosjektets hovedmål.

Planen som du nå holder i hånden er en samarbeidsavtale der både politiske og faglige aktører synliggjør hvilke forventninger de har og hva de kan bidra med når det gjelder utvikling og felles løft på bibliotekområdet de kommende årene. Samarbeidet i Namdalsbibliotekene bygger på forståelsen av at alle har sterke sider som kan videreutvikles, og at samling og koordinering av ressursene styrker tjenestetilbudet overfor publikum. Alle trenger ikke være like gode på alt, men kompetansedeling og utviklingsarbeid på tvers av kommunegrenser gjør at felles nivåheving er mulig. Slik også med målene og tiltakene i denne planen: Oppgavene løses i fellesskap og det må gjøres avtaler om hvem som har kapasitet til å gjøre hva.

Namdalsbibliotekenes plan fram mot 2015 er først og fremst forankret lokalt, i det enkelte bibliotek og i den enkelte kommune. Videre er planen forankret i regionrådene og i fylkeskommunen som en direkte oppfølging av prosjektet Namdalsbibliotekene. Den regionale og fylkeskommunale forankringen er det ønskelig å vedlikeholde underveis i planperioden. Planen har også sin forankring i Bibliotekreform 2014, siden den er utviklet i nær tilknytning til de nasjonale prosesser som har gått fram til nå.

Planprosessen har pågått gjennom hele prosjektperioden. Dokumentet som foreligger nå bygger både på konkrete erfaringer i prosjektet og innspill som har kommet opp i planseminarene, regionmøtene og koordinatormøtene.

Det er et mål at planen skal oppleves som relevant og nyttig for alle aktørene. Den skal brukes aktivt i tilknytning til kommunenes økonomi- og virksomhetsplanlegging. Det må stilles krav om økonomisk satsing og samarbeid på tvers – slik kan planen bli et redskap for både lokal og regional bibliotekutvikling.

Jeg ønsker Namdalsbibliotekene lykke til videre!

Steinar Aspli

Leder for Namdalsbibliotekenes styringsgruppe og ordfører i Nærøy kommune

“Mitt drømmebibliotek er først og fremst en oase med rom for påfyll av kunnskap, underholdning og informasjon. Det har et innbydende utseende, med dyktige fagfolk som gir meg den hjelp jeg trenger. Drømmebiblioteket er også et sted hvor jeg kan finne ro og fred, og jeg kan kose meg i en “haug” av aviser. Og det er ikke minst et sted der jeg tar med mine barn slik at de skal oppdage gleden ved bøker.”

Karin Søråunet, ordfører i Vikna

INNLEDNING

MØTEPlass, MANGFOLD, MULIGHET

Planlegging handler om å beskrive ønskede framtidsbilder og beskrivelser av veivalg og aktiviteter for å nå fram dit vi vil. Dette innledende kapitlet forteller om Namdalsbibliotekenes framtidsbilder.

Visjonen for Namdalsbibliotekene kan fanges i begrepene møteplass, mangfold og mulighet. I verdigrunnlaget for samarbeidsprosjektet brukes nettopp disse begrepene for å beskrive folkebibliotekenes rolle:

- Møteplass for alle. Nysgjerrighetens arena og verksted for læring, opplevelser og refleksjon på tvers av interesser. Tjenestene formes i møte med brukerne.
- Mangfold av tjenester, mangfold av brukere. Folkebiblioteket er et vindu mot verden, og samtidig en arena for styrking av lokal identitet.
- Mulighetenes nettverk, med utveksling av bøker, dokumenter og informasjon. Gratis tilgjengelig for alle.

Behovet for bibliotekutvikling vokser fram i takt med endringer i samfunnet. Framveksten av informasjonssamfunnet stiller store krav til bibliotekenes tjenester og kompetanse når det gjelder tilrettelegging for enkeltmenneskers tilgang til kvalitetssikret informasjon, kunnskap og opplevelser. Dette handler om tilrettelegging og veiledning i det lokale biblioteket og ved hjelp av nettbaserte tjenester. Det handler også om utvikling av nye former for samarbeid og nettverk. Når en bibliotekbruker mottar en tjeneste fra sitt lokale bibliotek, kan det være et resultat av virksomhet ved flere typer bibliotek og andre kunnskaps-/kulturinstitusjoner. Et nettverk av skole-, folke-, fylkes- og fag-/forskningsbibliotek må bidra på ulike nivå for at alle innbyggerne skal kunne få et så godt bibliotektilbud som mulig.

Begrep som livslang læring, flerkultur, informasjonskompetanse, digital kompetanse, endringskapasitet og leseferdighet preger nasjonale satsinger for å sikre enkeltmenneskers mulighet til å skape seg et godt liv i et stadig mer komplisert samfunn. Samtidig fokuserer både kommunene, regionrådene og fylkeskommunen på mål knyttet til kulturopplevelser, livskvalitet, bolyst, kompetanse og næringsutvikling. Lokale møteplasser og læringsarenaer blir viktige redskap, og folkebibliotekene er naturlige aktører i denne sammenhengen.

Hvordan kan de lokale bibliotekene bidra til å oppfylle morgendagens behov for kunnskap og opplevelser? Hvordan skal begrepene møteplass, mangfold, mulighet gis et innhold i framtiden? Tilstrekkelige ressurser i form av kompetanse, budsjett, nettverk og lokaler forutsettes. I tillegg må vi spørre oss om hvem framtidens namdalinger er:

Vi kan anta at de er enda mer mobile enn i dag, og kanskje at de føler like mye regional tilknytning som lokal. De vil trolig være miljøbevisste og opptatt av helse spørsmål. De vil være avhengige av både spisskompetanse og mangfoldig kunnskap – og de vil helt sikkert ha stort behov for opplevelser som stimulerer til refleksjon og evne til å se nye sammenhenger. Framtidens namdalinger vil trenge møteplasser for ro og påfyll - for å kunne skjønne seg selv og samfunnet rundt seg. Menneskene går gjennom ulike livsfaser, og behovet for bibliotektjenester endres fra fase til fase. Namdalsbibliotekene ønsker å heve nivået på sine tjenester, slik at de blir arenaer som foretrekkes av innbyggerne, uavhengig av hvilken livsfase de er i.

BAKGRUNN

Vi må ha kunnskap om historien for å kunne lage gode strategier for framtiden. Dette kapitlet tar opp generelle bakgrunnsfakta om Namdalen som region, og går mer spesifikt inn på bibliotekmessige forhold.

Namdalen består av 14 kommuner (fordelt på tre mindre regioner) med til sammen ca. 40.000 innbyggere. Innbyggertallet i hver enkelt kommune varierer fra rundt 500 i Røyrvik, til 5000 i Nærøy. Bykommunen Namsos skiller seg ut som den klart største med rundt 12.500 innbyggere. Namdalen består både av fjellkommuner med flere mindre bygder, landbruks-/reindriftskommuner og kystkommuner. Det er lange avstander mellom de fleste av kommunesentrene. Namdalen har samisk befolkning, og en del nye befolkningsgrupper i forbindelse med innvandring og flyktingemottak. Det er fire videregående skoler i regionen, en folkehøgskole og en høgskoleavdeling.

Namdalsbibliotekene består av 14 hovedbibliotek og 6 avdelinger. Skolebibliotekene i grunn- og videregående skole, samt høgskolebiblioteket i Namsos, er nære samarbeidspartnere.

Det totale medie- og lønnsbudsjettet for alle Namdalsbibliotekene er på kr. 7,2 mill. i 2008, og det omfatter ca. 12 årsverk. I 2007 var det ca. 160.000 mennesker som besøkte bibliotekene i Namdalen. Det ble lånt ut totalt nær 180.000 bøker og andre medier. Av dette utgjorde utlånet til barn 70.000.

Seks av kommunene har i dag fagutdannet biblioteksjef. Gjennom nye samarbeidsstrukturer spres fagkunnskapen til flere, og de fleste ansatte synes å ha fått en mer offensiv holdning til sin egen kompetanse og sin egen rolle som bibliotekledere i forbindelse med prosjektvirksomheten.

Biblioteklokalene er stort sett tilfredsstillende, og flere av kommunene har relativt gode åpningstider som følge av samarbeid med andre kommunale tjenester. Det er store variasjoner i utlåns- og besøkstall i de ulike kommunene, men enkelte utmerker seg med høyt utlån og mye besøk. Bruken av bibliotekene henger sammen med bibliotekenes budsjetter, de kommunene med størst ressursknapphet har også de dårligste resultatene i bibliotekstatistikken.

Alle kommunene har automatisert katalog og utlån ved hjelp av Mikromarc, og katalogene er tilgjengelig på Internett og via Trøndelagssøk. Namdalsbibliotekene har et felles nettsted: www.namdalsbibliotekene.no, i tillegg har de fleste egne nettsteder med varierende kvalitet.

Fem av kommunene har avtale om kjøp av tjenester fra Sørsamisk bokbuss.

Alle kommunene er i gang med skolebibliotekutvikling, blant annet ved innkjøp av samme biblioteksystem til skolene som til hovedbiblioteket.

Det er gjennomført en større markedsføringskampanje i prosjektperioden, og det er skapt en bevissthet om at det i framtiden må jobbes enda mer aktivt med både synliggjøring av bibliotekenes tjenester og brukeropplæring, både i biblioteket og på nett.

Prosjektet Namdalsbibliotekene tok utgangspunkt i felles erkjennelse av behovet for bibliotekutvikling. Initiativet til prosjektet ble tatt fra politisk hold i Ytre og Indre Namdal, og det ble satt i gang samarbeidsprosesser på bibliotekområdet for å planlegge et større utviklingsprosjekt. Regional infrastruktur knyttet til kompetanse og IKT kom tidlig opp som utfordringer der det krevdes ekstraordinære midler i en intensiv utviklingsfase.

Prosjektet ble igangsatt i juni 2005 og avsluttes høsten 2008. Utviklingsarbeidet har vært konsentrert rundt IKT, kompetanse og formidlingsoppgaver i biblioteket, og det er prøvd ut og etablert nye strukturer for deling av ressurser, både når det gjelder bibliotekenes innhold og de ansattes kunnskap og ideer. Prosjektmidler fra fylkeskommunen og ABM-utvikling har gitt nettverket av aktører et nødvendig handlingsrom for nytenking og gjennomføring av utviklingstiltak. Egeninnsatsen fra kommunene og bibliotekene har vært selve kjernen i prosjektet, og sikrer at vellykkede tiltak til en viss grad kan videreføres.

ØKONOMI OG PERSONALE

I prosjektperioden har Namdalsbibliotekene jobbet ut fra tommelfingerregelen om at enhver virksomhet bør bruke minimum 10 % av personalbudsjettet til utviklingsarbeid. Et par av kommunene har bevilget friske midler til prosjektarbeidet, men de fleste har omprioritert innenfor allerede trange bibliotekbudsjett.

Denne planen forutsetter konkret styrking av bibliotekbudsjettene. I planperioden bør den totale budsjettøkningen for hele Namdalen utgjøre minst 10 % av medie- og personalbudsjettet på 7,2 mill kroner, altså til sammen kr. 720.000,- pr. år. I tillegg må den enkelte kommune analysere standarden på sitt bibliotektilbud i forhold til målene i planen, og styrke tjenestene der behovet er størst.

Alle kommunene bør ha som ambisjon å ha biblioteksjef i 100 % stilling. Det må settes av tilstrekkelige ressurser til oppsøkende virksomhet og koordinering av skolebibliotek.

Det bør settes av regionale utviklingsmidler til bibliotekformål, ca. 100.000,- pr år bør øremerkes utviklingsarbeid i Namdalen. Prosjektet har vist at aktiviteten, samarbeidet og kompetansehevingen øker betraktelig med tilføring av relativt små tilskudd.

Biblioteksjefer på planseminar i Grong 4. april 2008:

Foran: Sigrun Solbakken (Snåsa bibliotek), Mimi Havig (Namsos folkebibliotek), Jorun Vollmo (Røyrvik folkebibliotek), Hilde Nystad (Overhalla folkebibliotek).

Bak: Johanne Fosslund (Høylandet folkebibliotek), Kari Hortman (rådgiver, Nord-Trøndelag fylkesbibliotek), Mari-Ann Refsaas (Vikna folkebibliotek), Merete Gjertsås (Lierne folkebibliotek), Brit Randi Sæther (Namdalseid folkebibliotek), Beate Bjørklund (Grong folkebibliotek)

“Mitt drømmebibliotek er et bibliotek som er tilgjengelig for alle. Hvor alle, uavhengig av interesse, kan få økt sin kunnskap og få dekket sitt kunnskapsbehov. Det skal også være en plass hvor interessen for skjønnlitteratur og faglitteratur kan bli dekket og ikke minst økt. I tillegg er mitt drømmebibliotek en møteplass for både ung og gammel, et møtested som er en viktig samlingsplass på både små og store steder. Det er en plass du kan finne ro, men samtidig være sosial.”

Randi Ness, fylkestingsrepresentant

HOVEDMÅL OG FIRE MÅLOMRÅDER

Hovedmål:

Namdalsbibliotekene skal styrke innbyggernes tilgang til kunnskap og opplevelser i de lokale bibliotekene og via internett, slik at trivsel, leseglede, lærelyst, kreativitet, egenutvikling og aktiv deltagelse i samfunnet stimuleres.

I hovedmålet for Namdalsbibliotekenes utvikling synliggjøres det vide spennet i bibliotekenes oppdrag. Her er det prosesser og tjenestetyper som er gjensidig avhengig av hverandre samtidig som de kan opptre som sterke motsetninger. Virksomheten favner begrepene kunnskap og opplevelser som helt grunnleggende beskrivelser av behov som finnes både hos enkeltmennesker og i samfunnet som helhet. Tjenestene skal kunne tilpasses alle, de skal kunne gis fra menneske til menneske i det lokale bibliotek og de skal være tilgjengelige digitalt via Internett.

De følgende målområdene er utvalgt for å vise vei i bibliotekenes utvikling fram mot 2015:

Målområde 1

Struktur og organisering

Sikre og videreutvikle kompetansestrukturen, IKT-strukturen og samarbeidskulturen som er bygd opp i Namdalsbibliotekene, slik at regionens bibliotekoppgaver løses på best mulig måte. Namdalsbibliotekene skal inngå som en tydelig aktør i Norgesbiblioteket.

Målområde 3

Innhold og tjenester

Utvikle innholdet og tjenestene som Namdalsbibliotekene tilbyr, slik at innbyggerne opplever biblioteket som en god og stimulerende arena for opplevelser, læring, informasjonstilgang og som flerkulturelt møtested.

Målområde 2

Kompetanse og utvikling

Legge tilrette for kompetanseheving og utviklingsarbeid som sikrer gode tjenester for innbyggerne, og som er tilpasset kompetansestrukturen og geografien i Namdalen.

Målområde 4

Synliggjøring og alliansebygging

Arbeide aktivt for at Namdalsbibliotekene skal være synlig i samfunnet, og for at det skal utvikles gode allianser med aktuelle samarbeidspartnere og støttespillere lokalt og regionalt.

MÅLOMRÅDER OG TILTAK

Målområde

1 Struktur og organisering

Sikre og videreutvikle kompetansestrukturen, IKT-strukturen og samarbeidskulturen som er bygd opp i Namdalsbibliotekene, slik at regionens bibliotekoppgaver løses på best mulig måte. Namdalsbibliotekene skal inngå som en tydelig aktør i Norgesbiblioteket.

Et målområde som omfatter struktur og organisering er naturlig å prioritere i en langsiktig plan for Namdalsbibliotekene. Strukturer og nettverk knyttet til kompetanse, IKT og samarbeid har vært kjerneområdet i utviklingsarbeidet fram til nå, og det er i tråd med Bibliotekreform 2014. Det ligger i bibliotekvirksomhetens natur å bygge strukturer og nettverk som sikrer best mulig tilgjengelighet og ressursutnyttelse, både knyttet til menneskelige ressurser og medier. Følgende tiltak skal gjennomføres i planperioden:

1.1 Kompetansestrukturen med koordinering av biblioteksamarbeid og –utvikling videreføres ved at bibliotekene fordeler oppgaver mellom seg, og bytter på ansvaret for innkalling til møter og oppfølging av saker som vedtas. Koordinering av skolebibliotekløftet og Mikromarc-samarbeid inngår i denne strukturen. 1.2 Alle kommunene bør øke stillingsprosenten ved folkebiblioteket for å kunne ta på seg oppgaver på vegne av fellesskapet, og for å kunne følge opp behovet for utvikling og koordinering av skolebibliotek tjenester og oppsøkende bibliotekvirksomhet. Medie- og personalbudsjettene skal økes med minimum 10 %. 1.3 Møtestrukturen i prosjektet Namdalsbibliotekene videreføres med fire årlige møter for bibliotekansatte i hver av de tre Namdalsregionene (regionmøter), i tillegg arrangeres to årlige seminarer med bibliotekansatte fra hele Namdalen. 1.4 Namdalsbibliotekene skal arbeide sammen om samlingsutvikling (innkjøp, kassering, gjenfinning, merking av både materiell og hyller, skilting og presentasjon av materialet) for at publikum skal kunne finne det de søker og fristes av det de ikke søker. Wikien, nettstedet og andre presentasjonsmuligheter skal utnyttes for å spre leseglede. Publikum skal kunne kjenne seg igjen når de bruker tjenester fra ulike bibliotek i Namdalen.	1.5 Namdalsbibliotekene skal ha universell tilgjengelighet og være åpne på tidspunkt som passer innbyggerne best. Dette krever samarbeid med andre publikumstjenester innen kommunen, og det krever samarbeid om åpningstid på tvers av kommunegrenser der det er mulig. Vikarordning på tvers av tjenesteområder og kommunegrenser er også nødvendig. 1.6 Samarbeidet om IKT og Mikromarc videreutvikles ved at alle kommunene gjør sine baser tilgjengelig via Namdalssøk/Trøndelagssøk. Det skal også jobbes med felles strategier for utvikling av nye digitale tjenester. Ordningen med kontaktpersoner på tvers av kommune- og regiongrensene videreføres (f.eks. Mikromarc, web 2.0, forbrukerinformasjon). 1.7 Namdalsbibliotekene er en del av det nasjonale biblioteknettverket, og skal bidra spesielt til utvikling av lånesamarbeidet i Trøndelag. Det skal etableres en mer effektiv fraktordning enn den vi har i dag, og avtaler om ansvarsfordeling skal vurderes. Fylkesbiblioteket i Nord-Trøndelag skal fortsatt være knutepunktsinstitusjon for fjernlån og lånesamarbeid. 1.8 Namsos har en naturlig rolle som Namdalens regionsenter, og det skal vurderes hvordan Namsos bibliotek kan utvikles til å bli en sterkere aktør både som faglig drivkraft og som regionalt opplevelses- og kunnskapssenter.

Målområde

2 Kompetanse og utvikling

Legge tilrette for kompetanseheving og utviklingsarbeid som sikrer gode tjenester for innbyggerne, og som er tilpasset kompetansesstrukturen og geografien i Namdalen.

Fokus på kompetanse er grunnleggende for Namdalsbibliotekenes samarbeidsidé. Behovet for læring og nytenking er til stede i alle organisasjoner, og i Namdalen er mangelen på fagutdannede bibliotekarer en spesiell utfordring. I samarbeidsprosjektet har fagmiljøet gang på gang gått på med ny giv, og bevist at muligheten til framgang i stor grad henger sammen med muligheten til å tenke og lære sammen. I tiltakene under dette målområdet synliggjør kommunene hvilken aktivitet som må prioriteres for å nå ønsket nivå for kompetanse og utvikling.

2.1 Alle kommunene skal kartlegge kompetansen knyttet til sine bibliotek tjenester på skolen og i folkebiblioteket. Det skal legges til rette for kompetanseheving, slik at nødvendig kvalitetsutvikling kan sikres, og bibliotekloven oppfylles. Biblioteksjefen skal, som kommunal leder, inkluderes i lokale prosesser innen organisasjonsutvikling og lederopplæring. 2.2 Fylkesbiblioteket skal i samarbeid med kommunene selv og aktuelle utdanningsinstitusjoner utvikle/tilrettelegge utdanningsopplegg og fagdager som er tilpasset behovet i Namdalen. Det skal legges vekt på overordnede tema som bibliotek og samfunn, litteratur og bruker, kunnskapsorganisering og gjenfinning. Skole- og barnebiblioteksarbeid, lesestimulering, veiledningspedagogikk og digitale tjenester er sentralt. 2.3 Det bør opprettes fylkeskommunal støtteordning for bibliotekutvikling, og kr. 100.000,- pr. år bør øremerkes Namdalen. 2.4 Utveksling av kunnskap og ideer i fagmiljøet skal stimuleres ved videreføring av ordningen med regionmøter og seminarer for alle Namdalsbibliotekene. Hospitering og kollegaveiledning på tvers av kommunegrensene skal tas i bruk som metoder i alle tre regionene. Samarbeid om kursdeltagelse skal videreføres, slik at ny kunnskap kan spres til hele fagmiljøet av den som har deltatt på ekstern opplæring.	2.5 Det skal gjennomføres studieturer hvert andre år for personalet i Namdalsbibliotekene, for å stimulere til nytenking og utvikling, og for å styrke kompetansen og fellesskapet. 2.6 Lesing som grunnleggende aktivitet i samfunnet skal ha et spesielt fokus. Det krever kunnskap om lesing og formidling av litteratur, og det krever samarbeid mellom bibliotek, skole, foreldre, arbeidsplasser, organisasjoner og andre aktører. 2.7 Det skal legges opp til måling av innovasjon og læring for å kunne dokumentere satsing på kompetanse. I tilknytning til årsmelding og statistikk skal følgende målingsindikatorer vurderes brukt: Antall medarbeidere som har deltatt i utviklingsprosjekter; Antall medarbeidere som har deltatt på ekstern kompetanseheving; Andel av budsjettet som brukes til kompetanseutvikling. (Ide fra Dansk Rapport av Niels Ole Pors: Strategi, verdi og kvalitet. 2007).

Målområde

3 Innhold og tjenester

Utvikle innholdet og tjenestene som Namdalsbibliotekene tilbyr, slik at innbyggerne opplever biblioteket som en god og stimulerende arena for opplevelser, læring, informasjonstilgang og som flerkulturelt møtested.

Bibliotekenes "sanne ansikt" vises i de tjenestene som tilbys og i hvilket innhold som formidles. Det er helt avgjørende hvordan formidlingen foregår, hvordan de biblioteksansatte møter sitt publikum. I prosjektperioden har det vært mest fokus på interne utviklingsprosesser – i tiden fram mot 2015 er det svært viktig at hovedfokus rettes mot innbyggernes behov og ønsker.

Både lesestimulering, skolebibliotekutvikling og innføring av nye digitale tjenester krever langsiktig jobbing. Samtidig må en dokumentere og vurdere resultater underveis for å kunne endre kurs hvis det er nødvendig. Målområde 3 er omfattende, men her kommer bibliotekenes mangfoldighet tydelig fram – samt det faktum at folkebibliotekene har et ansvar overfor alle deler av befolkningen.

3.1 Alle barn og foreldre i Namdalen skal ha tilgang til barnebibliotek tjenester i sin kommune. Tjenestene tilgjengeliggjøres via folkebiblioteket, skolebibliotek, barnehagebibliotek, helsestasjon, PPT og barselgrupper. 3.2 Namdalsbibliotekene skal lage felles informasjonsopplegg om betydningen av høytlesning og bruk av rim og regler, og hva biblioteket kan tilby når det gjelder språkstimulering, barns tekstsaking og tilrettelegging for gode leseopplevelser. Bibliotekene bør delta i lokale/regionale nettverk som jobber med språkstimulering og litteraturformidling rettet mot førskolebarn og deres foreldre. 3.3 Alle kommuner skal tilby bibliotek tjenester i barnehagene. Dette sikrer at barna får lett tilgang på bøker både i barnehagen, og for å låne med seg hjem. Et nært samarbeid mellom folkebibliotek og barnehager om lesestimulering, utvikling av tjenestene og kursing av personalet er nødvendig. Dette for å legge til grunn en felles holdning og forståelse av bøkens betydning for barn i ung alder, og for å gi barn og foreldre et best mulig tilbud. Bibliotek i barnehagen må ikke komme i stedet for barnehagenes besøk på biblioteket. 3.4 Folkebibliotekene og skolene skal samarbeide om å tilby skolebibliotek tjenester som er tilpasset elevenes behov og skolens læringsmål. Skolebibliotekene skal være integrert i skolens pedagogiske virksomhet, og skal fungere både som verksted for læring og arena for nysgjerrighet og opplevelser.	3.5 Hver kommune, eller flere kommuner i samarbeid, skal utarbeide en overordnet plan for skolebibliotekene. Denne bør omfatte mål og tiltak som gjelder lokaler, stillingstørrelse, samarbeid med folkebiblioteket, bok- og mediesamling, bruk av digitale ressurser, skolebiblioteket som pedagogisk ressurs, skolebiblioteket som kulturarena, lesestimulering, litteratur- og kunnskapsformidling i skolebiblioteket. 3.6 Ta i bruk digitale muligheter (web 2.0) i formidlingen overfor og i utvekslingen med elever og lærere. Dette kan være utvikling av wiki, tidbilder, podcast, chat eller ungdomsblogg om relevante emner. 3.7 Folkebibliotekene skal tilby litteraturformidling som for eksempel bokprat (modell Overhalla), bokvandring (modell Ytre Namdal) eller forfatterbesøk for skoleklasser og barnehagegrupper. Kompetanseutveksling og samarbeid når det gjelder bokprat, litteraturkunnskap og forfatterturnéer videreføres. Folkebibliotekene skal ha en aktiv rolle i Den kulturelle skolesekken lokalt for å sikre litteraturens plass og for å synliggjøre biblioteket som arena for forestillinger. 3.8 Lesestimulering for ungdom skal legges til rette sammen med ungdommene selv, dette gjelder både utvelgelse og formidling. Det skal tilbys et bredt spekter av litteratur og informasjonstjenester i ulike medier, og det skal i samarbeid med lærere, forfattere og andre ressurspersoner gis muligheter til utvikling av evner innen kreativ skriving, samt muntlig og digital formidling.

- 3.9 Studenter og voksne elever skal ha tilgang til bibliotek tjenester som er tilpasset deres studie- eller opplærings situasjon. Det gjelder tilgang på litteratur, studieinformasjon, informasjon om studieteknikk, tilgang til pc og internett og avtale om bruk av studierom utenom bibliotekets åpningstid. Samarbeid med aktuelle studietilbydere bør vurderes.
- 3.10 Formidlingsarbeidet og kompetanseutvekslingen knyttet til sørsamisk språk og kultur skal videreføres i samarbeid med Saemien Sijte, Åarjel-Saemien skuvle, sørsamisk bokbuss og fylkesbiblioteket. Folkebibliotekene i Røyrvik og Snåsa har tatt et spesielt ansvar for å formidle sørsamisk litteratur i Namdalsregionen.
- 3.11 Namdalsbibliotekene skal styrke bibliotek tjenestene overfor innvandrere, og bidra til forståelse på tvers av befolkningsgrupper. Folkebibliotekene og skolebibliotekene har gode forutsetninger for å bidra positivt når nye befolkningsgrupper skal kunne integreres i samfunnet. Dette omfatter også synliggjøring av kultur mangfoldet i Norge for majoriteten i lokalsamfunnene. Alle bibliotekene skal være kjent med og formidle tjenestene fra Det flerspråklige bibliotek.
- 3.12 Alle Namdalsbibliotekene skal være "Bok til alle" - bibliotek, med formidling av tilrettelagt litteratur for lesesvake og funksjonshemmede. Det skal legges til rette for opprettelse av leseombudsordning og lesesirkler. Spre erfaringer med oppsøkende virksomhet fra Nærøy kommune.
- 3.13 Folkebibliotekene skal kunne bidra med fagbibliotek tjenester overfor lokalt næringsliv. Dette utvikles i samarbeid med de aktuelle bedriftene, og i kontakt med relevante fag- og forskningsbibliotek.
- 3.14 Namdalsbibliotekene skal samarbeide med historielag og museum for å styrke formidlingen av lokalhistoriske ressurser og opplevelser både i biblioteket og på nett. Det skal utvikles en felles Mikromarc-database for registrering av bilder, artikler og bøker i fulltekst, lydfiler etc. Det skal lages felles rutiner for katalogisering og emneregistrering, for å sikre brukervennlighet og gjenfinningsgrad. Felles kjøre regler knyttet til opphavsrett skal utvikles. Lokalhistorisk uke med arrangement i bibliotek og museum skal innarbeides som en felles årlig markering.
- 3.15 Innbyggerne skal kunne få grunnleggende opplæring i bruk av pc, internett, sosial teknologi (web 2.0) og spesielt offentlige nettbaserte tjenester ved sitt lokale bibliotek. Ordningen med Forbrukerinformasjon i folkebibliotek videreføres i Indre Namdal, og det skal jobbes for å utvide ordningen til hele regionen. Seniorsurf-dagen skal markeres i hele regionen, gjerne i samarbeid med videregående skole eller andre samarbeidspartnere. Opprettelse av seniornettklubb skal vurderes.
- 3.16 Namdalsbibliotekenes satsing på digitale bibliotek tjenester skal videreføres og videreutvikles. Moderne og brukervennlige digitale verktøy skal tas i bruk for å gi publikum en best mulig bibliotek tjeneste, deriblant bibliotek 2.0 tjenester. Vi skal bruke wiki internt som et samarbeidsverktøy, og etter hvert opprette wikier om ulike temaer for publikum på vår felles portal. De nye digitale tjenestene krever kontinuerlig formidling og brukeropplæring i bibliotekene, på skolene og arbeidsplassene.
- 3.17 Alle bibliotekene skal ha egne oppdaterte nettsider som gir god tilgang til de nettbaserte tjenestene og til informasjon om biblioteket. Koblingen mellom www.namdalsbibliotekene.no og lokalbibliotekets nettside skal være brukervennlig.
- 3.18 Felles portal skal fortsatt være www.namdalsbibliotekene.no. Det opprettes en redaksjon med 2-3 av biblioteksjefene. Bibliotekenes avtale om oppgavefordeling og levering av stoff skal oppdateres jevnlig, og det skal stadig være fokus på forbedringer for å sikre brukervennligheten og publikumsinteressen.
- 3.19 Bibliotekenes lokaler skal være innbydende og brukervennlige, de skal ha enkel atkomst for alle og være godt skiltet. Merking, lysforhold, oppstilling av bøker og medier, plassering av pc-torg, sittegrupper etc. skal være godt tilrettelagt for publikum, og bidra til trivsel og inspirasjon.

Målområde

4 Synliggjøring og alliansebygging

Arbeide aktivt for at Namdalsbibliotekene skal være synlig i samfunnet, og for at det skal utvikles gode allianser med aktuelle samarbeidspartnere og støttespillere lokalt og regionalt.

Det er ingen selvfølge at innbyggerne vet hvilke tjenester bibliotekene kan tilby i dag. Det er heller ingen selvfølge at politikere og ulike samarbeidspartnere vet hvilket potensial bibliotekene sitter på, hvilke nye veier som finnes for å gi publikum bedre tilbud innen kunnskaps- og kulturformidling.

Markedsføring har vært et viktig tema for Namdalsbibliotekene i prosjektårene, men stadig kommer det påminnelser om at vi ikke har nådd fram i tilstrekkelig grad. Punktene i dette målområdet viser hvordan samarbeidspartnerne er enige om å gå fram for å sikre bibliotekenes synliggjøring og alliansebygging i sine kommuner.

4.1 Videreføre markedsføringskampanjen "Namdalen i verden. Verden i Namdalen". Kampanjens hovedbudskap, med møteplass, mangfold, mulighet som stikkord, skal formidles ut til innbyggerne. Kampanjematerialet med plakater, postkort, bokmerker og brosjyre med brukerveiledning for "Meg og mitt" skal finnes og deles ut i alle kommunene.	4.4 Det skal lages informasjonsfolder om tjenester fra Namdalsbibliotekene, og felles lånereglement skal synliggjøres.
4.2 Bibliotekenes tjenester skal være godt synlige fremst på alle kommunale hjemmesider.	4.5 Utvikle et interaktivt "fyrstårn" på vår felles portal; En digital reise i Namdalen. Dette skal gjøres i samarbeid med andre aktører, som museum, historielag, kommunene, skolene, reiselivsbransjen og annet næringsliv.
4.3 Nyheter fra biblioteket/Namdalsbibliotekene skal vurderes for publisering både på www.namdalsbibliotekene.no , på lokalbibliotekets nettside, på kommunale nyhetssider, i aktuelle trykksaker og som pressemelding. Ideen om et "bibliotek hjørne" i lokalavisene videreføres.	4.6 Det skal arbeides aktivt for at ulike interessenter som politikere, kultur- og utdanningsinstitusjoner, arbeidsplasser, frivillige organisasjoner og andre blir kjent med biblioteket som tjenesteyter, samarbeidspartner og samfunnsaktør.

“Mitt drømmebibliotek skal være et sted for både opplevelser, flørting og rettferdighet.

Biblioteket skal være som en italiensk piazza - et sted der man slappe av, treffe spennende mennesker eller rett og slett bare være. Det skal ha godstol og kaffekopp hvor en kan åpne en ny verden - langt inne i bøkene.

I en verden da det nye klassesillet går mellom dem som finner fram i all verdens informasjon og dem som ikke gjør det skal biblioteket være et sted der alle har lik tilgang til informasjon. Og biblioteket skal være et sted der alt du vet fra før kan bli utfordret og der du innser at det er alltid mer å lære.”

Trine Skei Grande, stortingsrepresentant

